

Slavko Kolar

Jurnjava na motoru

eLektire.skole.hr

Došla je radosna vijest. Donio je poštar Luka, onaj isti kome je pjetlić Nebojša nekoliko puta otepaio kapu s glave. Donio je poštar Luka pismo, a pismo je došlo iz Zagreba od mamina brata, ujaka Jose. Ujak Josu u njemu poziva Mladena da dođe preko velikih praznika u Zagreb.

Poslije one zgode s Nebojšom bio se Mladen-Macan jako popravio i svršio je treći razred s odličnim uspjehom. Čak je i iz ponašanja dobio četiri.

Uzged ćemo spomenuti da se i Nebojša malo popravio. Ne po tome što bi ga Macan uspio odučiti od njegovih vragolija, kao što je bio obećao one noći, nego što ga je poštar Luka jednom tako zviznuo štapom te mu prelomio jedno krilo: tako se više nije mogao zalijetati nikome na glavu, pa čak ni na plot. Nasrtao je još neko vrijeme, a onda se pomalo i odučio. Pa i Macan se nije više s njim igrao, bilo je druge zabave, a kad je došlo pismo strica Jose gdje Macana zove u Zagreb, onda je na Nebojšu sasvim zaboravio. Mislio je samo na putovanje.

Bilo je to za Macana veliko veselje. Zapravo to i nije bilo samo jedno veselje nego odmah tri.

Prvo je veselje, voziti se željeznicom, pa još pet-šest sati, tako da se dosita navozaš. Neće mu se više moći sestre rugati:

– Što se praviš važan! – znale su mu one reći kad bi se pred njima raspričao kako će jednog dana biti šofer ili čak avijatičar. – Još se nisi željeznicom vozio!...

– Što nisam!? – pravdao se Macan – kad je tata bio amo premješten, onda sam se vozio!

– Oh! – rugale se sestre – toga se ti i ne sjećaš jer si bio sasvim mali. Nisi išao ni u prvi razred!

– Neka, ali se ipak sjećam! – uporno je tvrdio Macan, mada se uistinu nije nimalo ili posve malo sjećao toga putovanja.

Ali zato sada kad je već odrastao i kad je već treći razred svršio, sad će on sve moći bolje vidjeti, a i zapamtiti što je vidio. Ponijet će sa sobom bilježnicu i zapisivat će sve stanice do Zagreba da ne zaboravi kuda je putovao, a u Zagrebu će zapisati sve ulice kojima bude prolazio i sve drugo što će tamo vidjeti i naučiti.

To je dakle bilo prvo veselje.

Drugo je veselje, vidjeti sam Zagreb, veliki grad i glavni grad Narodne Republike Hrvatske.¹ Čuo je on i čitao što sve ima u Zagrebu, a od svega toga ga najviše zanima električni tramvaj, kazalište, zoološki vrt, u kome ima svakakvih životinja, i lavova i tigrova, deva i slonova (mada samo jedan) i majmuna, za koje kažu da su strašno ružni i jako smiješni. Vidjet će zacijelo bar jednu veliku nogometnu utakmicu.

Treće i možda najveće veselje je što Macan zna da ujak Josu ima motocikl i sjeća se dobro da mu je još lani obećao, kad mu dođe u Zagreb, da će ga na njemu provozati koji put. Uz to veselje skrivala se i nada, koju Macan nikome nije odao, da će mu ujak možda do-

¹ Tako se zvala Republika Hrvatska dok je bila dijelom Federativne Narodne Republike Jugoslavije (od 1945. do 1963. godine).

pustiti da se sam samostalno malo provoza na motoru. Jer na običnom biciklu Macan se vozi kao veliki. Ne samo da je siguran nego je takav majstor da bi se – kako je mislio – mogao pokazivati u cirkusu. Na primjer, kad se spušta niz brdo, on prekriži ruke, a noge stavi na upravljač pa juri kao strijela, te se svi čude i govore: – Vidi Macana, vragolana, gdje li je samo tu majstoriju izučio!...

Teško je bilo iščekati dan kad će poći na put. Svaki dan je Macan pitao barem pet puta:

– Pa kad ćemo već ići!...

Ali mama je imala još svršiti neke poslove, a morala se pripremiti i za put. Trebalo je Macanu urediti odijelo, pa čarape i rublje, a trebalo je spremiti i što će ponijeti sa sobom.

– Kad ideš nekome u goste, – govorila je mama – moraš nešto tamo i donijeti. Ne možeš doći mašući praznim rukama, a ne možeš zahtijevati da te Zagrepčani još od svoga i hrane. Jer oni u Zagrebu su gradski ljudi, tamo se na tanje jede i točnije računa negoli na selu.

Zato je mama pripremila vrećicu brašna, pa maslaca i sira, pa i rakije, a odredila je i nekoliko živih pilića, pa čak i dvije patke. Još je ispekla i kolača i jedno pile da ne bi putnici došli gladni u Zagreb. Znala je mama, čim dijete dođe u vlak i proveze se dvije-tri stanice, već pita ima li što za jelo.

Kad je napokon sve bilo spremljeno, pošlo se na put. S Macanom je putovala mama te je i ona smjerala ostati dva-tri dana u Zagrebu, a Macan će ostati čitav mjesec, ako ne i dulje. Sve dok netko ne dođe po nj.

Tata je i toga dana, kao obično, bio negdje na službenom putu, pa su putnike, Macana i mamu, pratile do stanice Zora i Mira. Bilo je prtljage dosta, paketa i košara, pa je trebalo pomoći. Macana je zapalo da nosi patke, jer je on – rekoše – poznat kao prijatelj pijetlova, kokoši i pataka.

Iako su pošli na stanicu mnogo ranije negoli je trebalo, Macan je stalno požurivao i mamu i sestre bojeći se da ne zakasne. Zato, kad su tako žureći se i vukući prtljagu stigli na kolodvor, bili su se dobro oznojili, a do vlaka imali su još čitav sat vremena. Bili su prvi i jedini putnici. Mama, Zora i Mira posjedaše u hlad da se odmore i ohlade, a Macan se ušetao oko stanične zgrade pa po tračnicama i oko nekakvih vagona koji su tu stajali i neprestano se zagledao u daljinu, da možda ipak ne dolazi vlak.

Kad je prošlo pola sata, čekanje mu sasvim dojadilo.

– Pa gdje je taj vlak?! – ljutio se on. – Što se tako vuče?... Još bi najbolje bilo putovati avionom!

– Gle, gospodina, – rekla je Mira – sad mu već ni vlak nije dobar!

Pomalo su nadolazili i drugi putnici, napokon je i blagajnik počeo izdavati karte, otezalo se vrijeme, dojadilo čekanje i kad je Macan već mislio da se valjda nikad neće voziti željeznicom, najednom netko viknu: – Evo ga!

Doista, izdaleka se čulo muklo soptanje, vidio se oblačić dima i na zavoju ukazao se vlak, dugačak i crn. Zazviždala mašina kao da je vrisnula od veselja: – Evo me!

Što je bliže dolazio, bijaše sve glomazniji, dahtanje stroja sve snažnije, lomljava željeznih točkova kao grmljavina.

Od svih putnika Macan se najviše uznemirio i uzvrtio. Pojurio bi, a i sam nije znao kuda, jer se vlak još nije zaustavio.

– Kuda ćeš, kud srljaš? – vikala je mama. – Još će te mašina satrti!

Jedva voz stane, a Macan, ne mareći ni za mamu ni za sestre, uspeo se skokom u prvi vagon na koji je natrapao. Ne gleda on, je li to prvi, drugi ili treći razred. Glavno je da mu vlak ne pobjegne. Srećom pogodio je dobro i našao je dobro mjesto. Dok su se Mira i Zora s mamom opraštale i pomagale joj ubacivati prtljagu u vagon, Macan je već bio na prozoru sav sretan i ponosan. S prozora se i oprostio sa sestrama, sve na brzinu, jer vlak nije dugo ni stajao.

Zazviždala lokomotiva, teško zastenjala (nije ni čudo, koliko vagona vuče!), sunuo crn, gust dim iz niskog širokog dimnjaka i oni krenuše.

Ide vlak, ide, juri, vozi Macana Buzdovana u Zagreb!...

Stao Macan uz prozor. Promiču kuće, drveće, telegrafski stupovi. I oni kao da jure, samo unazad. Cestom vuku volovi kola, ali kako sporo. Čak i konji koji kasaju zaostaju iza vlaka. Onda Macan u svojoj torbi potraži bilježnicu i olovku. Zapisivat će imena stanica.

Nisu se dugo vozili i vlak stade. Navalio narod u vagone, viču ljudi, vuku svoje kovčege i drugu prtljagu, ali to Macana ne zanima. Njega zanima samo ime stanice. Opazi kraj stanične zgrade na drvenom stupu ploču, a na njoj piše: IZLAZ, te on u svoju bilježnicu zapiše također: Izlaz...

Vlak opet krenu, kotrljaju se točkovi vagona, promiču telefonski stupovi, kuće, drveće, ali Macan se već priučio pa mu se čini da to nekako sporo ide. Vozio bi se on još brže. Opet sjedne na svoje mjesto. Zadovoljan je, to je istina, pa opet bi nešto htio, ne zna ni sam što. Ali se mama dosjetila.

– Bi li ti što jeo? – pita ga ona.

– Pa bih!... Molim! – veli Macan i prihvati pileći batak. Nateže on batak, žvače meso i kruh kao da već davno nije jeo, ali uto vlak opet stade.

– Ma što zastajkuje svaki čas! – ljutio se Macan i brže-bolje odloži batak i kruh pa dohvati bilježnicu i olovku. Treba zapisati ime stanice! Ali ni sada ne gleda na staničnu zgradu, nego i opet na stup s pločom na kojoj stoji i tu isti natpis: IZLAZ.

– Kako je to, mama, – čudio se Macan – i ona i ova stanica imaju isto ime?

– Kakvo isto ime?

– Pa eto, ovdje piše "Izlaz", a i na prošloj stanici također bilo ime "Izlaz".

– O, Bog te u šumu okrenuo; – veli mu mama – nije to ime stanice!... Izlaz je izlaz, kuda ljudi izlaze sa stanice, a ime stanice je napisano na kući velikim slovima. Tamo gledaj i čitaj, mudračino!

Smijala se i mama i putnici, a Macan se od neprilike počeošao po glavi pa u svojoj bilježnici sve prekrizio i nanovo napisao imena obiju stanica. Odsada je zapisivao pravo ime. Na nekim stanicama nisu ni stajali, pa se natpis u brzini nije dao ni pročitati.

Dok je bio kod kuće, Macanu je bilo drago što je put do Zagreba dugačak.

– Barem ću se dosta navozati! – govorio je tada on, ali sad malo te mu nije vožnja i dosadila. Zapravo nije mogao iščekati da već jednom dođe u Zagreb.

– Pa gdje je taj Zagreb? – stao on uzdisati.

– Ajde, molim te, ne budi dosadan! – ljutila se mama.

Bilo je ipak i zanimljivih stvari. Najprije mu oko zapelo za natpis "toplo" – "hladno" i za polugu koja se očito mogla micati i desno i lijevo.

U vagonu je bilo vruće. Prozori su doduše bili otvoreni, ali svi su se putnici znojili, jer je sunce oštro pripeklo. Poluga je bila okrenuta na "toplo". Macan je najprije zapitao mamu smije li se to dirati, pa kad mu je rekla da smije, on okrenu ručku na "hladno" i stade čekati, hoće li se zrak rashladiti, ali na žalost nije. Onda su mu rastumačili da to vrijedi samo za zimu kad se vagoni griju.

Zapelo mu oko za još jednu ručicu, iznad koje je pisalo "samo u slučaju opasnosti", a bila je s tankom vrpcom svezana. Doznao je od putnika, kad bi tu ručicu povukao, vlak bi odmah stao. Ali ako se to učini bez velike potrebe, onda se plaća velika globa. Zato se u to ne smije dirati. Dobio je Macan volju da tu ručicu, taj "zavor" povuče pa da vidi, bi li voz doista stao, pa mu je bilo žao što nije mrak. Izveo bi on to neopazice pa se pritajio tako da ga nitko ne bi uhvatio. To bi bilo zanimljivo.

Kad je sve to razgledao, kad se nagledao kroz prozor, kad se prošetao po vagonu uzduž i poprijeko, onda je uzeo brojiti svoje novce što ih je nakupio za put, zapravo za boravak u Zagrebu. Znao je on točno koliko ih ima, ali opet od duga vremena, ajde da ih još jednom prebroji. Pedeset dinara je imao ušteđenih, stotinu mu je dao tata; teta Manda i teta Jula svaka po dvadeset i pet, a sestre Zora i Mira odvojile od svoje ušteđevine po deset dinara. Svega dakle dvije stotine i dvadeset dinara. Bit će to za tramvaj, za kino i možda za kakvu znamenitu nogometnu utakmicu.

Ne bi loše bilo da je i više, ali dat će ujak Joso, pa još netko od rodbine u Zagrebu.

Već se stalo mračiti, kad netko u vagonu poviknu:

– Ah, evo nas u Zagrebu! – A netko još doda – Još nekoliko minuta!

Uskomešali se ljudi u vagonu, počeli skidati prtljagu, pripremati se za izlaz. Skoči daka-ko i Macan, a i mama je počela skupljati brojne pakete.

– Kud ste navalili, – viknu jedan željezničar – još nismo prošli ni Savski most!

Ugledali su gradska svjetla što su se rasula širom, i na ravnom i po nekim brežuljcima.

– Ajme, koliki je to grad; – mislio je Macan – da se tu izgubim, nikad sam ne bih znao naći puta!

Uto nešto čudno zagrmi. Vozili su se preko željezničkog mosta, preko Save ("Sava, Drava i Dunav to su naše najveće rijeke" – znao je to Macan iz škole).

Na kolodvoru ih dočekaše ujak Joso, ujna Anka i njihova kćerka, kojoj je bilo ime Mira kao i Macanovoj sestri. Samo što je ova bila veća i starija. Išla je u sedmi razred gimnazije.² Od familije manjkao je jedino Zlatko jer je bio u školi.

Pozdravili se i izljubili svi redom. Čudili se ujak i ujna koliko je Macan narastao i ojačao. Onda je svatko uhvatio ponešto od prtljage, ali Macanu ostadoše njegove patke.

Kad iziđoše pred stanicu, otvorila se Macanu slika Zagreba. Znao je on koga prikazuje onaj konjanik na visokom postolju, znao je i ime toga trga, što iz čitanja, što iz pričanja, ali ipak mu se učinilo sve nekako drukčije negoli je to sebi zamišljao.

Išli su polagano, jer su mama, ujak i ujna u razgovoru često postajkivali, dok je Macan bivao sve nestrpljiviji. Kao obično, njemu se i sad žurilo. Bojao se da ne zakasni na tramvaj, pogotovu kad ga je u taj čas opazio gdje dolazi. Odmah bi bio onamo poletio, ali je cestom baš jurilo nekoliko kamiona, pa je morao čekati, a dotle je, na veliku njegovu žalost, tramvaj već zazvonio i krenuo.

² sedmi razred gimnazije – nekada je osnovna škola imala četiri razreda, a gimnazija osam

– Ne boj se, Macane, – tješio ga ujak Joso – doći će drugi!

Doista, dok je ujak pred nekakvom kućicom kupovao karte, evo i drugog tramvaja. Sad se Macan nije ni na koga više obazirao, već se u onoj gužvi naroda koji je navalio u kola, spretno i među prvima ugurao skupa sa svojim patkama. Niti je pitao kuda taj tramvaj vozi, nit je slušao dozivanje mame i ujne:

– Macane, nije to naš tramvaj!... Macane, silazi!

Možda ih nije ni čuo, jer su se patke uzgakale, a i ljudi su galamili. On je već bio u kolima i živo domahivao mami i ostalima neka se požure, kao da je on vođa puta. Kondukter međutim pozvoni i tramvaj krenu.

– Ajme meni, ode on bez nas! – zavapila mama u strašnoj brizi. Ujak Joso potrča usporo s tramvajem i vikao kondukteru i vozaru:

– Molim vas, stanite. U kola je uletio jedan mali a ne zna ni kud ide, niti ima novaca za kartu!

– Imam ja dvjesta dinara! – javi se Macan samosvjesno, ali ga ipak izguraše napolje. Pri tom su ga oštro izgrdili i ujak i kondukter, pa i neki putnici, jer su se ljutili što su kola morala stati zbog ovakvog derana. Mama umalo što ga nije iščuškala.

– Budeš li ovako srljao – govorila mu je ona ljutito – znaš, odvest ću te odmah natrag kući! Nisi ti za Zagreb!... Samo me tu sramotiš!...

Teta Anka i njezina Mira nisu ništa rekle, ali im se na licu vidjelo što misle:

– Ah, to je pravi seoski bedačić i divljačić!

Da bude uzrujavanje veće, još su patke gakale, uplašene od tolike gužve i galame. Onda ih je mama redom kvrcnula po glavama i pokrila ih maramom. Tako su patke bite kažnjene za Macanov grijeh.

Uto je stigao i njihov tramvaj. Imao je začudo isti broj kao i onaj u koji je bio uletio Macan, ali je vozio na drugi dio grada – na Trešnjevku. Tamo je u jednoj maloj uskoj uličici imao ujak Joso kućicu, mali vrtić i još manje dvorištanice.

Macan je bio razočaran. On bi najvolio stanovati na najvišem katu peterokatnice, gledati s visoka na ulicu i voziti se u liftu, za koji je čuo da je vrlo zgodna stvar... Ovakve male kućice i mračne uličice, to ti je kao i na selu. Kakav mi je to grad!... Tako je mislio, ali govorio nije ništa.

Tetka ga je odvela u kupaonicu da se od puta umije. Otvorila mu jednu pipu i naglasila mu da u druge ne dira. Ali Macana su zanimale i druge pipe i, tek što je teta Anka izašla, već ih je počeo vrtjeti. Ne samo da je voda potekla obilnije nego je čak i odozgo počelo najprije rositi, a onda bome pljuštiti kiša. Poplašio se Macan – opet će biti psovke, a možda i što gore – stao zatvarati pipe, ali već je bio mokar ne samo on nego se smočila i sva kupaonica.

Opet je, dakako, bilo graje i psovanja, a mama brišući ga nemilosrdno ručnikom zagrabila je oštro u bujnu i mokru frizuru i dobro je prodrmla te su Macanu i suze došle na oči.

– Znaš, derane, psovala ga je mama – samo me sramotiš. Odvest ću te još sutra kući!

Ali do toga ipak nije došlo. Mama je bila ostala još nekoliko dana, a onda je otputovala. Prije toga je Macanu dala mnogo dobrih savjeta i opomena, koje je on pobožno slušao (pogotovu kad su bili prisutni ujak i ujna), ali ih je brzo zaboravio.

Ujak je imao i jednog sina, Zlatka. On je bio godinu dana mlađi od Macana, ali pravio se mnogo pametniji od Macana, već i zato što je on gradsko dijete. Rugao se Zlatko Macanu i zbog one nezgode u tramvaju i u kupaonici, a još mu je svašta i izmislio.

– Ti ne znaš ni što je tuš! – govorio je on Macanu.

– Što ne znam! To je ono što odozgo prska kao kiša! – branio se Macan, a najradije bi bio zviznuo šakom tog zagrebačkog gospodičića.

– Sad znaš kad te je obučenog polio, pa si bio mokar do kože!... A je li ti znaš što je to lift?

– Znam!

– Jesi li se vozio u njemu?

– Nisam! – morao je priznati Macan.

– E, onda ne znaš! – zaključio je Zlatko. – A ja sam se već mnogo puta u njem vozio. U kući gdje stanuje teta Micika ima lift i ja se njime uvijek vozim.

– Što se tu praviš važan kao da si ti pametniji od mene i da sve znaš... – ljutio se Macan.

– Od tebe znam više! – naduo se Zlatko.

– Znaš li ti jahati na konju? – upita ga Macan.

– Oh, čudna mi čuda! Vidio sam ja dosta ljudi kako jašu... – izmotavao se Zlatko.

– Ha – ha! – narugao se sada Macan. – Vidio si druge kako jašu!... Ali, jesi li ti sam jahao? To se pita!... A ja sam jahao i bez sedla i sa sedlom!... To ti je malo više nego tvoj lift!...

– Ali ja znam voziti bicikl! – dosjeti se Zlatko.

– To znam i ja, pa još mogu noge staviti na ručke guverнала, a ruke prekrižim! – pohvalio se i Macan.

– Oh, kao da to i ja ne bih znao! – branio se Zlatko premda još nije bio toliko vješt, a i noge su mu bile prekratke.

– Ajde, vidjet ćemo! – sumnjičavo je pristao Macan.

– Ali ja znam upravljati motociklom! – pohvalio se Zlatko.

Tu se Macan našao u nevolji, jer do motornog kotača još nije uspio doći.

– Zar ti baš sam upravljaš motorom? – pitao je on Zlatka, nikako ne vjerujući. – Možda tvoj tata, a ti samo sjediš otraga?... Tako bih i ja znao!

– O, mene tata pusti samoga na motor, pa se vozam po čitavom gradu! – lagao je dalje Zlatko. Lagao je tako živo i uvjeren da je i sam mislio da govori istinu. No ni to mu nije bilo dosta, nego je, da bi još jače nadmašio "seljačića" Macana, lagao i dalje. – Ja sam se već vozio i aeroplanom!

To je Zlatko zapravo samo želio kao i mnogi drugi dječaci, ali aeroplana još nije izbliza vidio. Macan nije znao što bi mu odgovorio pa htjede Zlatka mudro uhvatiti u laži. Zato ga zapita bezazleno:

– Jesi li ti sam šofirao?

– Šofirao? Šofirao!... Ne kaže se za avion šofirati nego pilotirati!... Ha-ha-ha, ti bi avion šofirao! – stao se Zlatko rugati Macanu, a ovaj bi ga bio najradije šakama izbubao, samo da nije bio u gostima.

– No pa dobro, jesi li ti sam pilotirao? – pitao je Macan ne pokazujući srdžbu koja je kuhala u njemu, ali Zlatku nije bilo zgodno da otvoreno odgovori ni "da" ni "ne", pa se zato nastavio rugati:

– Ti bi avion šofirao!... Ha-ha-ha!...

Macanu je bilo već dosta. Stisnuo je šaku pa je podnio Zlatku pod nos:

– Pazi da ja ne bih "šofirao" tvoj nos! Odmah će ti se okrenuti u nebesa!

– Misliš da te se ja bojim! – kuražio se Zlatko, ali je ipak uzmicao prema vratima dvorišta. Taj se razgovor vodio pred kućom na ulici. Macan je znao da se ne smije tući, jer bi se ubrzo pokazala ujna ili tko drugi iz kuće, pa je stoga okrenuo razgovor, da drugim putem postigne pobjedu:

– Šta se ti meni rugaš, kao da sve znaš, a ne znaš ni što je krava!

– Šta ti pripovijedaš?! Kako ne bih znao što je krava?! To smo učili u školi, vidio sam je i naslikanu, a vidio sam je i živu... kad su ih vodili na sajam... – branio se Zlatko.

– A kad si lani kod nas bio, sjećaš li se, – nastavljao je Macan – Kad si daleko tamo na pašnjaku čuo kravu gdje muče, onda si prestrašeno pitao šta to "riče"... Ti si mislio da je to – lav, a bila je samo krava.

– Ja nisam rekao da je lav!

– Nisi rekao, ali si mislio! To ti se vidjelo na licu – nastavio je Macan. – Poslije kad smo došli blizu krave bojao si se da te ne – ugrize! Jao, što smo se onda nasmijali. To ne bi ni najbenastiji na selu kazao, jer krava još nije nikad nikoga ujela. Ona može samo ubosti rogovima, može i nogom udariti, ali ugristi ne može kao ni krezuba baba.

Tako su se prepirali i nadmudrivali Macan i Zlatko. Kasnije, kad se Macan bolje udomaćio, znali su se i počupati. Ali bi se ubrzo i pomirili i zaboravljali i tučnjavu i svađu. U tom su dječaci bolji i pametniji nego odrasli ljudi koji se ne mire lako, nego jedni drugima smišljaju osвете i podvale. Neki čak i svoju djecu uče i pute da i ona budu osvetljiva i podmukla.

Dakle, Macan je lako zaboravio ono Zlatkovo "zafrkavanje" sa "šofiranjem aviona", sve je zaboravio, a isto tako i Zlatko. Samo je Macanu ostalo u glavi ono hvalisanje Zlatkovo da se sam vozio na motociklu. On je doduše ustanovio da je Zlatko malo presolio. On se, istina, vozio na motoru, ali sa svojim tatom ili s kojim tatinim prijateljem.

To je bilo lijepo, ali nije bilo "ono pravo". Vozio se i Macan sa Zlatkom i ujakom Josom. Jedanput je Macan sjedio u prikolici, a Zlatko otraga, a drugi put je bilo obratno. Ali u sam motor nije smio nijedan od njih dirati. To ujak nije dopuštao, a baš to bi bilo vrlo zanimljivo.

Ali bilo je ipak prilike da se dječaci poigraju s motorom. Ujak Joso je bio automehaničar i radio je u nekoj velikoj državnoj garaži, a imao je i svoju malu garažu pokraj kuće u dvorištu. Tu je bilo svega i svačega: jedan stari slupani motor, nekoliko starih automobilskih guma, raznih dijelova automobila, nekakvi mali motor, raznog alata i nekoliko kanta za benzin te kantica za ulje i raznih starudija. Sve je odisalo i vonjalo benzinom i mašinskim uljem.

Za dječake bi bilo najveće uživanje kad bi ujak Joso popravljao svoj ili nekog svog prijatelja motocikl ili auto, pa kad je njih pozvao da pomažu. Dodavali su mu alat, pridržavali koji točak ili što slično, a pri tom su stalno zapitkivali ujaka: čemu služi ovo, čemu ono, koliko konjskih sila ima motor, koju brzinu može da razvije, koji su najjači i najbrži motori na svijetu i još koješta. Macanu je pri tom stalno bila u srcu tiha, ali živa želja da on

sam zajaši na kotač, da ga potjera i da odjuri... Ne daleko, ni dugo, tek, recimo, pola sata!... To bi mu bilo dosta!...

Jednoga dana, kad na to gotovo i nije mislio, ta mu se želja i ispunila.

Ujna Anka slavila je svoj imendan i rođendan. Dolazile su njene prijateljice, znanice i rođakinje čestitati. Bilo je tu obilja kolača, bombona i cvijeća. Poslije podne, kad se ujak vratio sa posla, došlo je i nekoliko ljudi, ujakovih kolega i znanaca. Iza kuće u vrtiću bila je zgodna sjenica, pa su tu u hladovini sjedjeli, jeli i pili, a pomalo i zapjevali. Zabava je trajala čitavo popodne.

Jedan od njih, nekakvi gospon Fuček, došao je na svom motoru i ostavio ga pred kućom, u dvorištu. Motor je izgledao kao da je sasvim nov. Nije bio baš velik ni težak, nego tako srednji. Rekli su da je to nekakva njemačka "marka". Fuček je bio također automehaničar i prijatelj i kolega ujaka Jose.

Dječaci su ga ogledavali, vrtjeli se oko njega kao mačke oko vruće kaše. Osvrtali su se pažljivo, da li ih tko od starijih vidi, pa bi pipnuli najprije malo gume, pa onda guvernal, pa sjedalo i tako redom. Pri tom su dakako vodili mudre razgovore kao pravi motociklisti: kolika mu je brzina, koliko ima kubika, koliko hiljada dinara vrijedi i slično.

Uto ujna viknu Zlatka, dade mu novac i pošalje ga u obližnju trgovinu po dvije boce kisele vode. Zlatko otrča i kako se žurio, ostavio je vrata od dvorišta otvorena. Macan se onda ogledao oko sebe, da ga tko ne vidi, pa zajašio na motocikl, samo toliko da sjedi, da osjeti kako se to sjedi kad sam tjeraš motocikl. Kad je već sjedio, onda mu nešto nije dalo mira pa je stao pipati i prčkati tu i tamo i tek za probu pokušao, hoće li moći upaliti motor. Poskoči i nogom oštro pritisnu pedale, a motor stane drhtati: upalio se, proradio. Macan se preplaši, gotovo mu nestalo daha od uzbuđenja. Ogleda se opet da li ga ne vidi tko iz kuće. Ali oni su tamo gromko pjevali: — Kolko kapljic, tolko let, daj nam Bog na svet živet!... — To su pjevali zdravicu teti Anki. Na motor i na Macana nije nitko ni mislio.

Macan je htio, sve onako sjedeći na motociklu, da motor ugasi, pa prčkaj-amo, prčkaj-tamo, a ono motor mjesto da stane, najednom krenu i pojuri. Macanu se srce najprije stislo od straha: "Šta će sada biti?" Ali nije imao više kad da razmišlja jer je već izjurio, motocikl ga odnio kroz otvorena vrata na ulicu i sad, što bilo da bilo, upravi ga prema ulici Rade Končara.³

Praskao je motor da je sve grmjelo, ali je i jurio propisno. Kujica Fifika, koja je ležala pred kućom njihova prvog susjeda, preplašila se i zalajala pa i ona pojurila za Macanom. Nije se provezao ni pedeset koraka, kad naiđe Zlatko noseći dvije boce kisele vode. Kad je Macan kraj njega projurio, on se toliko prenerazio i zabezeknuo da je samo zinuo i obje su mu boce kliznule iz ruku. Jedna se čak i razbila. Nije dospio ni da vikne, Macan je već nestao. Iza njega je ostao samo oblačić prašine.

Macan se slabo razaznavao u Zagrebu. U ono desetak dana što je bio u gradu, upoznao je samo glavne ulice i trgove, a i to baš ne sasvim sigurno, jer nikad nije išao sam, nego ga je uvijek netko vodio. A sad se najednom našao u gradu, pa još na motociklu koji praska i juri kao da je podivljao, kao konj koji se poplašio i koji se ne da zaustaviti.

Sva je sreća bila da je poznavao saobraćajne propise. Znao je da treba voziti desnom stranom, a prestizavati lijevom. Znao je također, kad dođe na raskršće da treba trubiti i

³ *Ulica Rade Končara* – današnja Ozaljska i Tratinska ulica, glavna ulica na Trešnjevci

to, ako ide pravo; jedanput; hoće li nadesno: dvaput; hoće li nalijevo: triput.

Kad ga je motocikl onako ludo ponio prema ulici Rade Končara, Macan se nije sjetio, niti je imao kad da pazi da odakle ne naiđe tramvaj ili kakva kola, nego je naprosto projurio preko tramvajske pruge na sredinu ceste i u tom trenu malo te ga nije zahvatio tramvaj.

Jedna je gospođa vrisnula, a neka baba je zavapila prestrašeno: – Jezuš - Marija!

Ljudi su se čudili i zgražali videći kako se nekakav dečkić jedva ako ima deset godina sam vozi na motoru. Da je bio barem odjeven kao motociklist, nego baš pravi deran u ljetnoj sezoni. Gologlav i čupav kao Tarzan, u majici bez rukava, a na bosim nogama nekakve stare sandale. Kakav je to motorista?... Tko je takvom derančiću dao motocikl!?... Možda ga je ukrao, jer se danas svašta događa u svijetu!...

Motor juri, praska kao mitraljez, a gdje naiđe na jamicu ili kamen, poskoči kao ždrijebe pa leti, prašti dalje. Macan trubi kao da ide deset kamiona: Tratra, tratra, bježi, pazi da te ljudi motor ne pogazi!

Prolaznici su se zaustavljali, zgražali, vikali:

– Hej, mali, stani!

– Stoj!... Drži ga!... Milicija!...

– Zaustavite ga! Taj će još unesrećiti i sebe i druge! – vikao je nekakav stariji građanin.

– Možda bi on stao – dodao je drugi – kad bi znao kako se motor zaustavlja!

Tako je doista i bilo.

Pomislio je i poželio Macan da zaustavi motor, ali se nije mogao dosjetiti kako se to radi. Čim što dotakne, a ono motor ili jače prašti ili brže juri. Onda je pomislio da se proveze unaokolo i da se vrati u ujakovo dvorište. Dotle će se možda motor i sam zaustaviti. Ali preslabo je poznavao Zagreb pa da bi znao kuda treba okrenuti. Osim toga morao je paziti i obilaziti kola, ljude, djecu i tramvaj, a sve to u divljoj brzini, pa nije imao kad razmišljati nego se prepustio motociklu i sudbini.

Kad je došao do Savske ceste, s lijeve strane dolazio je tramvaj, zato on okrenu desno. Začas je bio na mitnici pred Savskim mostom. Tu mu milicioner dade znak da stane. Stao bi Macan već odavno da je znao i mogao, ali ovako on kao strijela projuri kraj milicionera.

Ovaj dreknu oštro i strogo:

– Stoj! – Stoj! – Stoj!

Drugi milicioner viknu:

– Zapiši mu broj!

Ali Macan je već bio na Savskom mostu, pa mu ne bi ni dalekozorom mogao pročitati broj motocikla.

– Kakav je ovo vozač?! – ljutio se prvi milicioner.

– Nekakav zelembač! – rekao je drugi. – Sigurno je ukrao motor ili se možda trenira za utrku!

Preletjevši preko mosta, Macan uvidje da je izašao iz grada Zagreba. Kuda će ga sad odnijeti ta nesretna mašina, koja je puna snage i benzina i koja se ne da zaustaviti?... Uhvati ga strah i suze mu navru na oči. – Što će biti od njega, što će biti od motora? Što će ujak Joso, a što gospon Fuček? Možda će me dati uhapsiti, a što će onda biti, kad to tata dozna?...

Ali motor je jurio ne mareći nimalo za brigu i jade Macana Buzdovana. Začas je dojurio do velikog raskršća. Jedna cesta ide lijevo, druga desno. Ova nadesno učini mu se ljepša, pa Macan udari njom. Projuri kroz jedno selo, pa kroz drugo. Kokoši i pilići su letjeli na sve strane. Jedno je pile i pregazio i srećom nije ni vidio ni čuo kako je neka baba za njim vikala i grozila mu se brezovom metlom. Nekakav veliki i opasan seoski pas nagnuo za njim, lajao i kesio strašne zube i bio bi Macana možda i uhvatio za nogu da se nije ritnuo i udario ga sandalom u njušku tako da je pas zacvilio i pobjegao u stranu.

Projurio je tako nekoliko sela, kad osjeti da motor jenjava i vozi sve polaganije, sve polaganije i najednom kao da je dušu ispustio, stade.

Bilo je to daleko izvan sela, nigdje nije bilo u blizini nikakve kuće ni čovjeka, samo livade, polja i nekakve šikare, šumarci.

Što sad?... Sunce se već sklanjalo k zapadu. Nebo se tamo već divno zarumenilo. U daljini se vidjela Zagrebačka gora, ali Zagreb se nije vidio. Skoro će pasti sumrak, pa noć. Macana uhvati strah i žalost. Što će ako naiđe kakav divlji pas ili ako dođu razbojnici ili dođe milicija pa ga uhapsi?...

– Jao, da sam to znao, ne bih ni taknuo u tu nesretnu i ludu mašinu!... Ne bih ni za što na svijetu više sjeo na tuđi motor! Što mi vrijedi što znam voziti bicikl, kad ne znam baratati s motorom?... Jao, da mama zna što mi se dogodilo?...

Tako je uzdisao Macan gurajući motor u stranu. Jedno je vrijeme stajao i bespomoćno gledao unaokolo, a onda sjeo u grabu i zaplakao.

Projuri nekakav luksuzni auto, ali na Macana se nitko ni ne osvrnu. Kasom je prošao par konja, vukući prazna kola, dok je kočijaš drijemao, pa Macana nije ni primijetio. Protutnji jedan golemi kamion vozeći čitavo brdo drva, na kome su sjedjela dva čovjeka. Jedan od njih je opazio Macana i nešto je rekao svom drugu, malo su se nasmijali i – nestali.

Uvidio je Macan da pri tom ne može ostati, nego da mora zaustaviti prvi auto ili kamion te da mora iskreno reći što mu se dogodilo i lijepo moliti da ga povezu u Zagreb. Zato je počeo vrebati kola koja su išla prema Zagrebu.

U daljini se pokaza jedan auto. Macan stade na drum, ali kad su kola bila sasvim blizu, on zaboravi mahnuti rukom i auto projuri. Pokaza se jedan kamion. Macan stade mlatarati s obje ruke, ali šofer odmahnu da neće stati pa i on odjuri. Tako prođoše još dvoja-troja kola, dok se napokon jedan šofer smilovao i stade.

– Što je mali? – upila on Macana, a ovaj mu plačući počeo mucati što mu se dogodilo. Šofer ga pravo nije ni razumio, a možda nije ni pažljivo slušao, nego ga zapita:

– Jesi li ti sam?

– Ma da, ja sam sâm! – odgovori mu Macan. – Hoćete li me povesti u Zagreb, mene i motor?

Šofer se izvuče iz kamiona, stane gledati najprije motocikl pa Macana i onda ga poče ponovo i natenane ispitivati: čiji je on sin i odakle je, tko mu je taj ujak Joso i gdje stanuje, čiji je motocikl i sve tako. Kad je čuo da je motocikl gospodina Fučeka, onda on reče:

– Fučekov? Pa ja Fučeka dobro poznam!... Poznam i tvog strica!

Macan se poveseli u nadi da će sada zacijelo sa sobom odvesti njega i motocikl, ali šofer se najednom namrgodi i strogo pogleda Macana.

– Čuješ ti mali, ti si meni sumnjiv! Ti si sigurno motor ukrao, a sada kad ti je nestalo benzina, sada tu pleteš i motaš koješta. Ja ću tebe predati miliciji!

– Nemojte, molim vas! – počeo je plakati Macan. – Nisam ga ukrao, nego sam se samo igrao!

– Dobro, vidjet ćemo – rekne šofer mrko, siđe u grabu, zgrabi motor, ponese ga do kamiona i nekako, prilično mučno, jer je motocikl ipak bio dosta težak, ubaci ga u kola.

Macan ga je slijedio u stopu, htio mu je čak i pomoći, ali njegova pomoć nije imala nika-kve vrijednosti i šofer ga je samo odgurnuo: – Ne petljaj se! Samo mi smetaš!

– A gdje da ja sjednem? – upita Macan plašljivo.

– Ti?... – namrgodi se šofer još jače pa se još i zlobno nasmije. – Ti?... Ti, ako hoćeš, možeš i pješke u Zagreb! – rekne mu on. – To ti je za kaznu, što si ukrao motor! Nije daleko, tako petnaest-šesnaest kilometara!

– Pje-pje-šice? – zamuca preplašeni Macan i zaplače. Ali kad šofer pođe prema svojoj kabini, Macan sve onako plačući poče se penjati u stražnji dio kamiona. Šofer to spazi, skoči, zgrabi ga i prodrma za kosu da su Macanu sve zvijezde pred očima zakrijesile pa ga još čuši i baci u grabu, a sam brže-bolje skoči u kabinu i potjera.

Ali Macan, kakogod je bio smućen, nije ostao plačući, nego je odmah poletio za kamionom da se u trku na nj popne. No to mu ipak nije uspjelo. Trčao je jedno vrijeme te je uspio jedino pročitati broj: 73741... Trčao je i napamet učio taj broj 73741...

– Uхватit ću ja tebe! Tužit ću ja tebe! Znam ja tvoj broj!... – vikao je Macan za kamionom, a onda nastavio put bržim koracima. Uto je projurilo nekoliko kola i u protivnom pravcu, ali nitko da bi se na Macana i osvrnuo.

Teško mu je bilo. Suze su mu same tekle dok se pitao: što će biti s njim.

Sunce je već zapalo i sumrak, sve tamniji i gušći, spuštao se na cestu i na polja i livade, a Macan ne zna ni gdje je, ni kako će, ni kad će stići u Zagreb. A što će biti kad dođe k ujaku, pa još bez motora?... Nije se dobru nadao ni dok se onako strelovitom brzinom vozio na njemu, a kamoli ovako.

– Ajme, što će bili sa mnom!?

Ujak i ujna su mu dobri, nikad ga nisu jako ni opsovali, ali sad će biti svega, i psovki i batina... Onda se domišljao kakvo li je čudo nastalo kad je Zlatko dojurio i javio: Macan se odvezao na motoru gospodina Fučeka. Kakvo li je čudo nastalo i kakva galama!

Doista, tako je i bilo.

Dotrčao Zlatko usplahiren i plačući, jer je razbio jednu bocu kisele vode, a i srdit, jer se Macan onako gizdavo odvezao na motociklu, pa još bez njega, dotrčao dakle Zlatko pa viknuo odmah s vrata:

– Gospon Fuček, gospon Fuček!... Macan se odvezao na vašem motoru!...

Zastala je odmah pjesma i zabava i deset se pitanja osulo na Zlatka:

– Kako? Tko?... Kuda?...

Drug Fuček, ujak i još jedan gost, otrčaše na ulicu. Gledaju na sve strane, ali gdje je uto već bio Macan! Sigurno na pola Savske ceste, ako ne i dalje.

Onaj gost, drug Križanić, koji je također bio šofer, stao se smijati.

– Čuješ, Fuček, ti sad fučkaj za svojim motorom!

Stali se raspitivati na ulici, kod susjeda, ali nitko nije znao ništa više reći nego Zlatko. Kako ujak nije imao telefon, otišli su u najbližu trgovinu i dobro su se sjetili pa telefonira-

li na sve mitnice, na sve izlaze iz grada, nije li se onuda provezao takav i takav dječak, gologlav, s majicom bez rukava...

Ubrzo su doznali da je uistinu baš takav dječak projurio preko Savskog mosta. Trebalo je brže-bolje naći nekakva kola. Imali su sreću i naišli na jedan taksi kojim je upravljao njihov neki znanac i kolega. Uzeli su na brzinu još malo benzina, pa tjeraj!...

Pojurili su oni, ujak Joso i gospodin Fuček, u lov za nesretnim Macanom. Bili su ljutiti: pokvario im, eto, deran veselje i zabavu. Ali bili su i zabrinuti: što će biti s motociklom... Dečko ne zna dobro voziti, može se zabašiti u kakva kola ili u kakav stup pa će razbiti kotač, možda i sebe unesrećiti... Nezgodno je bilo ujaku Josi i pred prijateljem Fučekom da mu se to dogodilo baš kod njega, a nezgodno mu i kad je pomislio na Macanove roditelje: što će mu oni reći, zašto nisu pazili na derana...

Časkom se zaustaviše pred Savskim mostom kod onog istog milicionera koji je htio zaustaviti Macana, ali i on nije znao ništa drugo reći nego da je dječak proletio kao strijela. Nastaviše put najvećom brzinom.

Na onom velikom raskršću, gdje ni Macan nije znao, bi li pošao lijevo ili desno, zastadoše jer nisu znali kojim je putem udario Macan. Neki im ljudi rekoše da su malo prije vidjeli kako je desnim putem nekakav dječak projurio takvom brzinom te je mogao koga i srušiti. Tim pravcem pođoše i oni najvećom brzinom koju je mogla dati stara i izgledana mašina klimavog taksija. Projuriše i oni kroz nekoliko sela. Najednom u svjetlu automobilskih lampa, jer je već bio mrak, opaziše oni jednog dječaka kako pješke capka sredinom ceste prema njima, tj. putem u Zagreb. Zagleda se ujak Joso pažljivo:

– Ma jest, on je! – zaviknu on. – To je taj magarac!...

– Ali gdje mu je motor? – zavapi zabrinuto drug Fuček.

Stadoše oni. Stade i Macan. Rasplakao se on kao kiša. Rasplakao se i od veselja što je napokon spasen, ali i od straha: što će sad biti, hoće li ga ujak Joso istući... Sve plaćući i mucajući ispričao im je Macan što je i kako je bilo: kako se on samo igrao, kako nije mislio pobjeći nego da ga je motor sam odnio (ali to mu nisu vjerovali) i kako ga nije znao zaustaviti, nego se vozio dok je bilo benzina, a onda mu je onaj sumnjivi šofer ukrao ili oteo kotač i s njim pobjegao. Ujak Joso se jedva svladavao da ga odmah tu na cesti na išćuška, ali sad je bilo važnije uhvatiti onog šofera. Zato su odmah okrenuli kola, pa tjeraj za sumnjivim kamionom, jer nije tomu dugo kako se to sve dogodilo. Svakako je bilo dobro što je Macan zapamtio broj. Tu se pokazao pametan dečko, samo ako je točno zapamtio...

– Eh, ako ga ne uhvatimo ili ako ti nisi dobro zapamtio broj – rekao je drug Fuček – onda ja zbilja mogu fućkati za mojim motorom.

– Jesam, točno sam ga zapamtio! I šofera i kamion sam zapamtio. Prepoznao bih ih među stotinu drugih!

Kada su bili već nadomak Zagreba, naiđoše na kamion što je stajao po strani, dok je šofer skidao kotač; vjerojatno: pukla mu guma. Macan vrisnu kao da ga je nešto ujelo:

– To je taj! To je on!

Naglo se zaustaviše te izađu svi iz taksija, osim šofera. Pogledaše broj: doista "štima". Macan ga je točno zapamtio.

I drug Fuček i ujak Joso zavire u kola i pronađu Fučekom motor, pokriven ceradom. Šofer se bavio oko svog kotača i pravio se kao da i ne opaža pridošlice. Razmišljao je valjda što da kaže i kako da se što pametnije izvuče iz neprilike.

– Čujete vi, družo, – rekne mu Fuček – ovo je moj motocikl!

– Možda i jest! – odgovori nepoznati šofer namještajući gumu na kotač, sve tako kao da ga se onaj motor u kolima ništa ne tiče.

– Nije "možda", nikakvi "možda" – počeo se ljutili drug Fuček – nego je taj motor sigurno moj!

– Jest, jest, to je motor gospodina Fučeka! – umiješao se Macan pa je onom šoferu još skresao: – Vi ste mi ga ukrali! Vi ste rekli da poznajete gospodina Fučeka!

– Ti, mali, ne brbljaj, jer ćeš dobiti flisku!... – zareži šofer.

– Ne bojim se ja vas! – raskuražio se sada Macan, ali mu ujak Joso naredi neka šuti i neka se ne miješa u poslove starijih, pa ga još i potjera da stane otraga. Drug Fuček se popne u kola, odgrne platno i htjede uz pomoć ujaka Jose da skine svoj motor. Ali onaj se Šofer oštro usprotivi:

– Što vi gospodarite po mojim kolima!

– Valjda ću ja vas još moliti dozvolu da uzmem svoj kotač! – odgovori mu Fuček još oštrije.

– Tko meni jamči da je kotač vaš? – zapita onaj drsko. – Imate li iskaznicu?

– Gle, iskaznicu želite, gospodine! – podrugljivo će Fuček, izvadi svoje dokumente. – Je li sada u redu?

– U redu! – rekne onaj mrko. – Samo ćete meni dati hiljadarku!

– Kakvu hiljadarku? – planu sada ujak Joso.

– Zašto hiljadarku? – razljutio se i drug Fuček.

– Zato – odgovori drsko Šofer – zato, što sam vam spasio motor!

– O, sunce jarko na nebesima – poviče ujak Joso – ukrao, oteo ovom deranu pa sada veli "spasio"!

– I još hiljadarku tražiš! – zgražao se Fuček. – Eh, to je baš bezobrazluk!...

Riječ po riječ došlo do ljute svađe. Padale su ružne riječi i psovke i činilo se da će doći i do tučnjave. Onaj šofer, visok i mršav čovjek, držao je u ruci teški francuski ključ tako kao da će njime zviznuti po glavi kojega od svojih protivnika.

Odostraga je to sve gledao Macan. U njemu je sve kipjelo, razigrala se njegova ratoborna krv, pa kad je onaj razbojnik pošao prema ujaku prijeteci svojim francuskim ključem, Macan zaskoči, zaleti se i zabuši se svom snagom glavom u trbuh onoga razbojnika kao ovan. Ovak se zaniše, a Macan ga još uhvati za nogu te se on sruši na leđa, a ključ mu ispade iz ruke, ali u zadnji tren zgrabi on Macana i prebaci ga preko sebe da se Macan pruži na cesti kao žaba.

Naišao u to milicioner. Saslušao i legitimirao sve redom, pa se pri tom pokazalo da šofer kamiona i nema šoferske iskaznice ni dozvole za vožnju motornih vozila. Sjeo milicioner s njim u njegov kamion i naredio mu da vozi na milicijsku stanicu, a ostali da dođu za njima. Prije toga je drug Fuček skinuo svoj motocikl, uzeo iz taksija kantu benzina, natočio ga i motor je opet proradio. Sjeo on na svoj kotač, a ujak i Macan u taksi, te pođoše sretni da se i tako svršilo; ali srditi što moraju ići još i na miliciju, a svemu je tomu kriv Macan. Macan je bio po licu i po rukama sav izgredan, krvav i prljav, ali nije plakao. Bio je zadovoljan što je pobijedio jačega.

– Ima u našem selu takav ovan – pričao je Macan ujaku. – Kad se tako iznenada zaleći, može srušiti i najjačeg čovjeka!

Dok su se vozili, rekao mu je ujak Joso:

– Znaš, Macane, zaslužio si batina, onako vrućih, ali neka ti bude! Kažnjen si dosta! Izgledaš kao da su te mačke izgreble i morat ćeš ići k liječniku da ti dade injekciju protiv tetanusa, jer bi možda moglo doći do opasne infekcije. To ti je kazna, ali i pouka: ne petljaj se nikada u posao koji ne znaš i ne razumiješ! No inače – nasmijao se na kraju ujak Joso svaka ti čast! Pokazao si se pravi junak! Junačina si ti, ali i veliki magarac!...

Rječnik

aeroplan – zrakoplov, avion

fliska – čuška

guvernal – upravljač, volan

milicioner – nekadašnji naziv za policajca

mitnica – brklja (rampa), najčešće na rubu grada, na kojoj se nekoć vršila kontrola vozila, putnika, gdje su se naplaćivale razne pristojbe i slično

saobraćajni – prometni

soptanje – dahtanje

tetanus – zarazna opasna bolest koja se najčešće prenosi putem prljavih rana